



Stadsarchief Ieper

Inhoudelijk verslag 2020

Regionaal ingedeelde culturele archiefinstelling 2019-2023
in het kader van het Cultureel-erfgoeddecreet van 24 februari 2017

De Vlaamse Regering besliste op 28 september 2018 om voor de beleidsperiode 2019-2023 aan Stadsarchief Ieper een jaarlijkse werkingsubsidie van 40.000 euro toe te kennen voor de uitvoering van de functies zoals voorzien in het Cultureel-erfgoeddecreet van 24 februari 2017. De Vlaamse Regering formuleerde bij haar beslissing volgende aandachtspunten. Per aandachtspunt geven we de stand van zaken.

Het is belangrijk dat een echt doelgroepenbeleid ontwikkeld wordt, net als een communicatiebeleid dat specifiek gericht is op de regionale werking van het stadsarchief.

Stand van zaken: aandachtspunt te ontwikkelen over de ganse periode; een doelgroepenbeleid en communicatiebeleid specifiek gericht op de regionale werking **werden in 2020 in een eerste versie uitgeschreven en zijn als bijlage bij dit verslag gevoegd.**

Het stadsarchief dient meer aansluiting te zoeken met het netwerk van landelijke erfgoedspelers met het oog op samenwerking, afstemming en expertisedeling.

Stand van zaken: aandachtspunt te ontwikkelen over de ganse periode, wordt actief vermeld in het inhoudelijk verslag.

Vanuit de projectvereniging CO7 zou een vertegenwoordiger in de archiefcommissie opgenomen moeten worden, met het oog op een verdere afstemming van de regionale dienstverlening van het stadsarchief en de erfgoedcel CO7.

Stand van zaken: een vertegenwoordiger van CO7, Hilde Cuyt, werd in 2019 opgenomen in de nieuw samengestelde archiefcommissie.

De stad Ieper moet dringend werk maken van het actualiseren van de functiebeschrijvingen en daarbij voldoende rekening houden met de twee deelwerkingen binnen het stadsarchief (cultureel en bestuurlijk-administratief). Tegelijk moeten de deelwerkingen ook duidelijker in een verfijnd organogram weergegeven worden. De commissie vraagt dat dit eind 2019 in orde gebracht wordt en dat hierover aan het Departement CJM gerapporteerd wordt in het jaarverslag.

Stand van zaken: de functiebeschrijvingen werden in 2019 geactualiseerd en formeel goedgekeurd door het College van Burgemeester en Schepenen op 18 november 2019. Daarbij werden de deelwerkingen duidelijker in een verfijnd organogram weergegeven. De nodige documenten en bewijsstukken werden bezorgd in 2020 bij het jaarverslag van 2019.

Het stadsarchief moet actiever en tijdig optreden met het oog op een verlenging van de bruikleenovereenkomst met het Rijksarchief voor het Kasselrij-archief na 2022. Gezien het belang van dit archief voor de collectie mag er niet afgewacht worden.

Stand van zaken: de actie voorzien in 2020 werd omwille van de coronaperikelen verschoven naar het voorjaar van 2021.

In het vervolg van dit inhoudelijk verslag rapporteren we zoals voorgeschreven over de werking per basisfunctie.

herkennen en verzamelen

het benoemen, in kaart brengen, registreren, documenteren, waarderen, verwerven, selecteren en herbestemmen van cultureel erfgoed

VERWERVEN VAN ARCHIEVEN

Stadsarchief Ieper heeft een spilfunctie bij het bewaren van het archivalisch erfgoed van de regio rond Ieper. Stadsarchief Ieper stimuleert een goede archiefzorg bij de private archiefvormers en neemt indien opportuun deze archieven via schenking of bewaargeving in de collectie op. Daarnaast wordt conform het collectieplan de collectie verrijkt met diverse aankopen via het commerciële circuit.

ACQUISITIEPLANNING

De archiefcollecties in de regio worden in kaart gebracht, net als de wijze waarop ze geïnventariseerd zijn. Er worden hieraan de nodige initiatieven gekoppeld, zoals advisering, vorming, archiefoverdracht, enz.

SCHENKINGEN EN BEWAARGEVINGEN

Personen, verenigingen en andere actoren of organisaties in de regio Ieper worden aangespoord om archief, documentatie of beeldmateriaal aan Stadsarchief Ieper te schenken of in bewaring te geven. Dit gebeurt via netwerking maar wordt ook versterkt door de publiekswerking en communicatiestrategie die het archiefbewustzijn in de regio verder vergroten. Op die manier wordt de positie van Stadsarchief Ieper als bewaarder van de geschiedenis van de stad en streek versterkt.

Verschillende archieven werden (meestal ongeïnventariseerd) gedeponereerd.

- serie foto's van de Sint-Michiëlsschool.
- 6 programmaboekjes Kattenstoet.
- postkaarten van Ieper en programmaboekjes van de Kattenstoet.
- foto's, postkaarten, bidprentjes, losse documenten, boek 'Geschiedenis van Elverdinge'
- 13 foto's (barak, soldaten in kostuum, zwemclub), 2 huwelijksboekjes, boek 'Vlaamsche Hosanna' (1916), prent Grote Markt (kopie), stafkaart.
- QSL-kaarten van radio-amateurs.
- aanvulling op het archief van de Last Post met o.a. cd's met beeldmateriaal, algemeen materiaal en documenten per jaar gesorteerd.
- aanvulling archief Michel Ryde.
- video's bosklassen de Lork, video's eerste communicanten, papieren archief.
- ca. 10 strekkende meter archief van de voormalige Balie Ieper.

	<ul style="list-style-type: none"> • dia's leper. • foto's van de familie Verplanke. • voetbalfoto's. • foto Lidokaarters Vlamertinge 1960. • schetsen leperse gevels Alfred Van Neste.
<p>AANKOPEN</p> <p>Stadsarchief leper breidt door doelgerichte aankopen zijn collectie uit. Er wordt aangekocht in functie van de komende tentoonstellingen en op basis van regionale (Westhoek), grensoverschrijdende (Frans-Vlaanderen) en typische leperse themata.</p> <p>Stadsarchief leper legt een uitgebreide en brede wetenschappelijke bibliotheek aan. Deze collectie weerspiegelt de vele gezichtspunten op de geschiedenis van de Westhoek: algemeen, genealogisch, heemkundig, rechtshistorisch. Zowel historische als hedendaagse Nederlandse, Franse, Engelse en Duitse publicaties worden verworven.</p>	
<p>De collectie wordt aangevuld via doelgerichte aankopen in het kader van de regionale positionering van Stadsarchief leper.</p>	<p>Vijf grote aankoopdossiers voor 15.388 euro bij Veilinghuizen Arenberg en Van de Wiele waaronder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vijf kaarten en plannen (leper en Westkwartier) • vijf leperse gelegenheidsdrukken uit de Hollandse tijd (Lambin) • het handboek van Pieter Jacob Maerten uit Vleteren en leper (1770) • twee tractaten van de vestingbouwer Menno van Coehoorn • zes oude drukken van leperse auteurs (Cabilliau, Danes, Balde) • zes oude drukken over vroedkunde (o.a. Le Boursier de Coudray, Palfijn) • oude druk met de statuten van het bisdom leper (1610) • oude druk met de costumen van Cassel (1613) • leperse druk met de Lemmata novo-antiqua (1614) • vijf 17^{de}- en 18^{de}-eeuwse tractaten betreffende vestingbouw en oorlogsvoering in Vlaanderen onder Lodewijk XIV (o.a. Naudin, Ozanam, Le Rouge) • zeven oorkonden over Frans-Vlaanderen waaronder een schepenakte uit 1309 • enkele kleinere werken over het Jansenisme
<p>Verwerven van kleinere archivalia, historische en archivalische boeken, tijdschriften en oude drukken.</p>	<p>De aankopen voor de wetenschappelijke bibliotheek inclusief oude drukken en kleinere archivalia bedragen circa 28.800 euro.</p> <p>Hieronder twaalf oude drukken over Jansenisme (o.a. Panegyris janseniana), van leperse auteurs (Hosschius, Balde) en 17^{de}-18^{de}-eeuwse leperse drukken.</p>

AFSTOTEN EN AFBAKENEN COLLECTIE

De collectie wordt verder opgeschoond, met speciale aandacht voor de wetenschappelijke bibliotheek. Een strikte toepassing van het collectiebeleid zorgt ervoor dat afstoten kan worden vermeden.

Er wordt onderzocht welke mogelijkheden er bestaan om de dubbele publicaties en publicaties die niet passen in het collectieprofiel af te stoten.

Een deel niet-relevante relatiegeschenken werd definitief afgevoerd.

BEHEER VAN ARCHIEVEN

De collecties en archieven worden op een deskundige wijze beheerd en in optimale omstandigheden bewaard. De basisregistratie gebeurt volgens de internationale standaarden. Dankzij een doorgedreven registratie zijn de collecties en archieven voor het brede publiek toegankelijk en raadpleegbaar, waar het kan op digitale wijze.

REGISTRATIE

Stadsarchief Ieper maakt al jaren werk van een zorgvuldige en gedetailleerde registratie, met een daaraan gekoppelde digitalisering. Stadsarchief Ieper werkt op maat van en in samenwerking met de gebruikers aan een verdieping van deze geautomatiseerde registratie.

Bijwerken van het archievenoverzicht.

Het archievenoverzicht werd aangevuld met vermelding van de nieuw verworven archieven.

Nieuw verworven archieven en collecties worden geïnventariseerd.

Ieperse aanwinsten: 10 nummers (de reeks telt nu 503 nummers).
De controle en inventarisatie van de oude drukken werd beperkt voortgezet (ca. 180 nieuwe titelbeschrijvingen en herbeschrijvingen). De collectie omvat 4.086 titelbeschrijvingen (de aanpassing van de nummers 1.651-3.556 is lopende)
De inventarisatie van het archief van de schuttersgilde Sint-Sebastiaan werd voortgezet (VER12).
B01 (Picanol): 932 foto's geïnventariseerd
F07: inventariseren aanvulling archief afgewerkt
F65: de inventarisatie van de expertises is in verwerking
F67: inventaris opgemaakt: 19 archiefstukken
F68: inventaris opgemaakt: 5 foto's en 2 archiefstukken
F72: inventaris opgemaakt: 22 archiefstukken en 1094 foto's
F73: inventaris op gemaakt: 2.048 dia's
VER07: De inventarisatie van het archief van Chiro Hollebeke werd opgestart (3 nummers en 5.000 foto's verwerkt, dia's nog te verwerken).
VER 50: Inventarisatie Dorpsraad Dikkebus is afgewerkt.
C05 (museale stukken): 161 nummers geïnventariseerd

	<p>C06 (ingekaderde documenten): opmaak van een nieuwe inventaris C14 (stukken Ancien Regime): 141 nummers geïnventariseerd C15 (postkaarten): 745 postkaarten geïnventariseerd C18 (personalia Stad Ieper): 55 stukken geïnventariseerd C19 (personalia personen): 45 stukken geïnventariseerd C20_voor 1970 (affiches): 276 affiches geïnventariseerd C22 (oude rouwbrieven): 236 rouwbrieven geïnventariseerd C24 (porseleinkaarten): 66 nummers geïnventariseerd C28 (bouwkundige tekeningen): 10 nummers geïnventariseerd</p>																
Het archief van de kasselrij wordt verder geïnventariseerd, zoals bepaald in de samenwerkingsovereenkomst met het Rijksarchief dd. 18 augustus 1992.	<p>KAS14: 4.140 nieuwe dossiers (nu 10.740 nummers) Inventarisatie gebeurt door vrijwilligers Johan Beun, Michel Van Elslander, Christine Simoens en Lieven Cardoen.</p>																
Het foto- en knipselarchief Bossaert (F14) wordt verder geïnventariseerd.	<p>Het volledige archief bevat 53.000 beschrijvingen (foto's, negatieven, krantenknipsels). Beschrijving gebeurt door vrijwilliger Wilfried Parmentier. Door het wegvallen van het vrijwilligerswerk vanwege de coronamaatregelen lag dit lange tijd stil.</p>																
Registratieachterstand bibliotheek wegwerken en omzetten Vubis naar Wise	<p>De omzetting van de in 2010 rudimentair ingebrachte titels werd voortgezet (cfr. ook statistieken Wise; ca. 11.000 titels van de 12.000 rudimentair ingebrachte titels zijn inmiddels overgezet). De migratie van Vubis naar Wise verliep vlot, met uitzondering van het overzetten van de tijdschriften. Hierdoor moest een honderdtal tijdschriften heringebracht worden.</p>																
In 2020 werd het project erfgoedinzicht naar het brede publiek toe gepromoot (tabel: aantal items op erfgoedinzicht.be).	<table> <tr> <td>1/01/2015</td> <td>13.402</td> </tr> <tr> <td>1/01/2016</td> <td>14.671</td> </tr> <tr> <td>1/01/2017</td> <td>18.549</td> </tr> <tr> <td>1/01/2018</td> <td>19.916</td> </tr> <tr> <td>1/01/2019</td> <td>23.617</td> </tr> <tr> <td>1/01/2020</td> <td>24.830</td> </tr> <tr> <td>1/01/2021</td> <td>24.857</td> </tr> <tr> <td></td> <td>+ 27</td> </tr> </table>	1/01/2015	13.402	1/01/2016	14.671	1/01/2017	18.549	1/01/2018	19.916	1/01/2019	23.617	1/01/2020	24.830	1/01/2021	24.857		+ 27
1/01/2015	13.402																
1/01/2016	14.671																
1/01/2017	18.549																
1/01/2018	19.916																
1/01/2019	23.617																
1/01/2020	24.830																
1/01/2021	24.857																
	+ 27																

Statistiek Adlib		Archieven	Collecties				
	1/03/2012	33.449	55.495	88.944			
1/03/2013	36.659	56.849	93.508				
1/01/2014	38.152	57.560	95.712				
1/01/2015	39.496	58.679	98.175				
1/01/2016	43.744	59.350	103.094				
1/01/2017	44.674	66.607	111.281				
1/01/2018	44.199	70.402	114.601				
1/01/2019	44.202	74.110	118.312				
1/01/2020	44.212	75.227	119.439				
01/01/2021	44.212	74.539	118.751				
	+ 0	- 688	- 688				
<p>Er wordt niet verder ingevoerd in Adlib in afwachting en voorbereiding van ingebruikname van een nieuw archiefbeheersysteem. Het mincijfer heeft vooral te maken met een herordening in de collectie ingekaderde stukken.</p>							
Statistiek Vubis/Wise		Monografieën	Reeksen (Rechtbank)	Reeksen	Thesissen	Tijdschriften	Totaal
	1/03/2012	12.643	746	257	228	5.265	19.143
1/03/2013	13.523	746	443	230	5.421	20.363	
1/01/2014	14.073	746	835	256	5.624	21.534	
1/01/2015	14.997	746	1.714	263	5.786	23.506	
1/01/2016	16.275	1.200	1.939	304	6.997	26.715	
1/01/2017	17.669	1.341	2.051	337	8.307	29.705	
1/01/2018	18.839	1.346	2.098	384	8.582	31.249	

	1/01/2019	19.862	1.347	2.120	419	8.793	32.541
	1/01/2020	21.230	1.364	2.251	432	8.990	34.267
	1/01/2021	21.796	1.364	2.516	512	9.085	35.273
		+ 566	+ 0	+ 265	+ 80	+ 95	+ 1.006
Andere	<p>C04_A, B en C (collectie bidprentjes): ordening door vrijwilligers Agnes Clarys, Gilbert Cailliau, Ken Dekkers, Jackie Liefhooghe en Marie-Claire Duche.</p> <p>C04_A, B en C: digitalisatie door vrijwilligers Jackie Liefhooghe en Ken Dekkers.</p> <p>Data-invoer van de poorterslijsten: vier boeken overgezet (totaal van 27 overgezette boeken) door vrijwilligers Liesbet Debruyne en Lisa Schietgat.</p> <p>F03_Jules Coomans wordt herverpakt zodat de plannen optimaal bewaard kunnen worden. In 2020 werden 501 plannen verpakt. Het project loopt over verschillende jaren. Vrijwilligers Stephane Debonne, Christien Boksoen, Marnick Vanuxem en Pieter Lust worden hiervoor ingezet.</p> <p>Omwille van de coronamaatregelen werd de vrijwilligerswerking in 2020 grotendeels stopgezet waardoor deze cijfers veel lager liggen dan in 2019.</p>						

behouden en borgen

het verzekeren van het voortbestaan van cultureel erfgoed door het in adequate omstandigheden te bewaren, te conserveren, te restaureren, te actualiseren, te borgen en door te geven

CONSERVATIE

Stadsarchief Ieper blijft inzetten op een goede bewaring van zijn collectie. Het magazijnbeheer wordt geoptimaliseerd en alle archieven worden in zuurvrije dozen en omslagen verpakt. In samenwerking met CO7 wordt er werk gemaakt van een calamiteitenplan.

In 2020 werden een aantal boeken en tijdschriften en oude drukken professioneel ingebonden.

Er werden 445 boeken en tijdschriften ingebonden.

De collectie wordt op een duurzame, zuurvrije manier verpakt.

De fotocollectie werd op uniforme wijze verder verwerkt (SECOL-mappen in blauwe boxbinders). De fototheek (zonder de uit andere archieven uitgelichte foto's) omvat per 31/12/2020: 11.203 foto's (A, B, C, D, BUF en BUF_XL) en 5.476 postkaarten.

De uit de administratie overgebrachte stukken die permanent bewaard moeten worden, worden correct opgeslagen.

De verwerking van het gemeentearchief werd voortgezet.

Technisch onderhoud.

n.v.t.

RESTAURATIE

Jaarlijks wordt een beperkt aantal collectiestukken gerestaureerd of ondergaan deze een preventieve conservatiebehandeling. Het gaat voornamelijk om objecten die een dringende ingreep vereisen.

Belangrijke stukken met ernstige schade worden professioneel hersteld.

In 2020 werden 13 bevolkingsregisters uit de periode voor de Eerste Wereldoorlog en de periode tot 1920 door WhyArt gerestaureerd. Er werden zeven beschimmelde registers van de Commissie Burgerlijke Godshuizen (1856-1862) gegammastraald en gerestaureerd. Het 16^{de}-eeuwse handschrift Cauwel werd gerestaureerd (17.150 euro).

DIGITALISERING

Er wordt verder gedigitaliseerd op basis van de conservatienoden en de wensen van de archiefgebruikers.

<p>Digitalisering van de verschillende collecties.</p>	<p>Digitaliseringsopdracht fotonegatieven Bossaert: De fotonegatieven van Gilbert Bossaert, die zestig jaar lang persfotograaf is geweest voor o.a. Het Volk en Het Wekelijks Nieuws, dateren grosso modo van de periode 1950-2010. Bossaert is in 2012 overleden. Hij fotografeerde in zijn lange carrière enorm veel evenementen, jubileums en andere speciale gelegenheden. Bossaert bleef altijd analoog fotograferen. De stad Ieper verwierf een eerste deel van zijn persoonlijk archief in 1994, later schonk zijn dochter het tweede deel. Het archief bestaat uit de verzamelde krantenknipsels (meer dan 46.000 artikels) en ongeveer 170.000 afbeeldingen. Het grootste deel bestaat uit negatievenstroken, waar per strook gemiddeld vier tot zes afbeeldingen staan. Hiervan werden er 95.000 gedigitaliseerd in 2020 voor een totaal bedrag van 34.998,04 euro.</p> <p>C02: 3.907 beelden gedigitaliseerd C06: 47 ingekaderde documenten gedigitaliseerd C08: 89 kaarten gedigitaliseerd C14: 141 archiefstukken gedigitaliseerd C15: 974 postkaarten gedigitaliseerd C20_voor 1970: 275 affiches gedigitaliseerd F03_Jules Coomans: 501 plannen gedigitaliseerd</p>
<p>Beschikbaar stellen van de digitaliseringsapparatuur voor andere erfgoedactoren uit de regio.</p>	<p>Memorial Museum Passchendaele 1917, Yper Museum en In Flanders Fields Museum maakten gebruik van de scanners voor het digitaliseren van hun kaartmateriaal en andere collecties.</p>
<p>meemoo (voorheen: Vlaams Instituut voor Archivering): overzetten audiovisueel materiaal.</p>	<p>Er zijn dit jaar 112 items toegevoegd: 1 audiofragment en 111 video-items.</p>
<p>Digitalisering archief.</p>	<p>Drie jobstudenten digitaliseerden archief (hoofdzakelijk bouwvergunningen en milieudossiers).</p>

onderzoeken

het onderzoeken van cultureel erfgoed en van cultureel-erfgoedwerking of het stimuleren en faciliteren ervan

STIMULEREN HISTORISCH ONDERZOEK

Historische geïnteresseerden worden ondersteund en gestimuleerd om hun resultaten bij een breder publiek bekend te maken. Studenten worden aangespoord om over de Westhoek te werken.

Stadsarchief Ieper werkt mee aan externe publicaties.

Het Stadsarchief is betrokken bij het nieuwe Publicatiefonds Ieper, dat opstartte in 2020. Het Publicatiefonds Ieper wordt beheerd door de Cultuurraad Ieper, Bibliotheek Ieper, Stadsarchief Ieper en dé Academie Ieper, met de steun van Stad Ieper. Het initiatief kwam er in de plaats van de Prijs voor Historische Publicatie (2008-2018) en de Prijs voor Cultuurhistorische Monografie (1988-2008). Stadsarchief Ieper maakt deel uit van de jury en draagt financieel bij in het Publicatiefonds.

In 2020 werden projectsubsidies toegekend aan '*IEPER in desen benauden ende soberen tijt. De honderdste penning anno 1569 en het private bouwkundige patrimonium*' van Arnold Preneel en aan '*Religieuze instellingen in Ieper: kloosters en abdijen (werktitel)*' van de vzw Vrienden van de Sint-Maartenskerk Ieper.

Samenwerking met onderwijs- en onderzoeksinstituten.

In 2020 waren er geen concrete acties.

Publicaties door archiefmedewerkers.

R. OPSOMMER & B. BATAGELJ. International Archives Week Challenge : choose a year and find a document 1820

E. BLANCKE, I. VERHEIRE, R.OPSOMMER, e.a. Duizend bommen en granaten ! Oorlogsschade in West-Vlaanderen tijdens de Eerste en Tweede Wereldoorlog.

VALORISEREN VAN HISTORISCH ONDERZOEK

Cfr. infra de rubrieken tentoonstellingen en verspreiden historisch onderzoek.

DIENSTVERLENING VIA HISTORISCH ONDERZOEK

Stadsarchief Ieper werkt samen met Cultuurraad Ieper bij het toekennen van straatnamen en namen van gebouwen.

Stadsarchief Ieper coördineert het werk van de straatnamencommissie (een subcommissie van de Cultuurraad) en zorgt voor het toekennen van historisch verantwoorde straatnamen.

De straatnamencommissie vergaderde niet in 2020.

presenteren en toeleiden

het delen van cultureel erfgoed met erfgoedgemeenschappen, met het grote publiek of met specifieke doelgroepen via presentatie, toeleiding, educatie en door het beschikbaar te maken voor raadpleging en gebruik

PUBLIEKSWERKING

Stadsarchief Ieper vormt het geheugen van de maatschappij. Door middel van een groot aantal diverse instrumenten betreft het Stadsarchief Ieper het breedst denkbare publiek (lokaal, regionaal, nationaal en internationaal) bij zijn werking. Relevante doelgroepen worden via een kwalitatief hoogstaande en verscheiden werking in de breedte en diepte aangesproken.

KWALITATIEVE DIENSTVERLENING

Stadsarchief Ieper treedt op als aanspreekpunt voor cultureel erfgoed in de regio. Het stadsarchief verwerkt op wetenschappelijke en professionele wijze alle historische en genealogische vragen met betrekking tot de geschiedenis van de Westhoek. Het stadsarchief verstrekt advies en verwijst door. De digitale dienstverlening wordt verder uitgebouwd. Hierbij wordt gepoogd de verschillende basisfuncties van de leeszaal via digitale weg verder aan te bieden zodat een virtuele leeszaal ontstaat.

In 2020 werd de dienstverlening uiteraard sterk bepaald door de beperkende maatregelen in het kader van de coronapandemie.

Hierdoor moest de leeszaal verplicht sluiten op 14 maart 2020. De leeszaal was gesloten van 14 maart tot 15 juni 2020. De leeszaal kon weer open op afspraak (dinsdag-vrijdag) vanaf 16 juni 2020 (en vanaf 3 oktober ook weer op zaterdag). Op 29 oktober 2020 moesten we opnieuw de deuren sluiten. Vanaf 10 december 2020 kon de leeszaal weer open op afspraak.

In totaal moesten we dus 19 weken de leeszaal dicht houden in 2020.

We volgden verder uiteraard heel consequent de algemene richtlijnen van de overheden, het basisprotocol cultuur, het sectorprotocol voor bibliotheken, archieven en documentatiecentra van de VVBAD en de richtlijnen van het Rijksarchief. Er werd zo veel mogelijk ingezet op digitale dienstverlening.

Via digitale dienstverlening werden 333 externe aanvragen geregistreerd.

Daarnaast waren er in totaal 732 aanvragen van andere stadsdiensten, vooral door de diensten milieu, ruimtelijke ordening en welzijn.

Van 24 november tot 11 december 2020 werden, om tijdelijke werkloosheid voor hen te vermijden, tijdelijk twee collega's van een andere stadsdienst ingezet in het stadsarchief voor diverse taken (klasseren, labelen, scannen, verwerken...).

<p>Aantal leeszaalbezoeken.</p>	<table> <tr><td>1993</td><td>1.326</td></tr> <tr><td>1998</td><td>1.952</td></tr> <tr><td>2003</td><td>3.055</td></tr> <tr><td>2008</td><td>1.737</td></tr> <tr><td>2009</td><td>1.638</td></tr> <tr><td>2010</td><td>1.746</td></tr> <tr><td>2011</td><td>1.757</td></tr> <tr><td>2012</td><td>1.606</td></tr> <tr><td>2013</td><td>1.716</td></tr> <tr><td>2014</td><td>1.493</td></tr> <tr><td>2015</td><td>1.244</td></tr> <tr><td>2016</td><td>1.281</td></tr> <tr><td>2017</td><td>1.293</td></tr> <tr><td>2018</td><td>1.353</td></tr> <tr><td>2019</td><td>1.264</td></tr> <tr><td>2020</td><td>380</td></tr> <tr><td></td><td>210</td></tr> </table> <p>tussen 2 januari en 13 maart 2020 tijdens de 21 weken dat er op afspraak gewerkt werd</p>	1993	1.326	1998	1.952	2003	3.055	2008	1.737	2009	1.638	2010	1.746	2011	1.757	2012	1.606	2013	1.716	2014	1.493	2015	1.244	2016	1.281	2017	1.293	2018	1.353	2019	1.264	2020	380		210
1993	1.326																																		
1998	1.952																																		
2003	3.055																																		
2008	1.737																																		
2009	1.638																																		
2010	1.746																																		
2011	1.757																																		
2012	1.606																																		
2013	1.716																																		
2014	1.493																																		
2015	1.244																																		
2016	1.281																																		
2017	1.293																																		
2018	1.353																																		
2019	1.264																																		
2020	380																																		
	210																																		
<p>Uitgaande briefwisseling en uitleenregister (digitale dienstverlening).</p>	<p>Registraties via het uitleenregister (stukken tussen de verschillende diensten: 732). Uitgaande briefwisseling: 333. Genealogische opzoekingen: 89.</p>																																		
<p>ARCHIEFBEZOEKEN</p> <p>Stadsarchief Ieper zet sterk in op bezoeken door alle mogelijke geïnteresseerden in de regio. Het richt zich daarbij ook tot specifieke doelgroepen (scholen, derde leeftijd, culturele verenigingen).</p>																																			
<p>Stadsarchief Ieper organiseert bezoeken, biedt deze proactief aan het publiek aan, of sluit aan bij gelijkaardige initiatieven door de bibliotheek of andere stadsdiensten. Stadsarchief Ieper stelt zijn historische expertise ook op andere stedelijke locaties ter beschikking bij ontvangsten (bv. met toonmoment van archivalia).</p>	<p>Rondleiding voor de Broederschool van Roeselare in het kader van een daguitstap over de Middeleeuwen op 18 februari 2020 (20 leerlingen). Rondleiding voor GO! Ieper Campus Minneplein (derde graad richting Boekhouden) op 11 maart 2020 (10 leerlingen). Ontvangst nieuwe collega's van Stad Ieper in samenwerking met de personeelsdienst op 29 september 2020 (circa 20 personen).</p>																																		

TENTOONSTELLINGEN

Stadsarchief Ieper stimuleert een actuele benadering van zijn waardevolle collecties en archieven. Dit gebeurt bij voorkeur in samenwerkingsverband. Hierbij wordt in principe uitgegaan van de eigen collectie, waar mogelijk uitgebreid met andere collecties zoals Westhoek Verbeeldt en privéverzamelingen.

‘In de wieg gelegd’

De tentoonstelling ‘In de wieg gelegd’ blikt terug op de historiek van het Ieperse moederhuis en de evolutie van de vroedkunde en de kraamtijd doorheen de tijd. De expo is samengesteld aan de hand van eigen archiefstukken (foto’s, postkaarten, bouwplannen, gemeentearchief, OCMW archief, kasselrijarchief, burgerlijke stand, kerkarchieven ...) en wordt aangevuld met stukken van de Ieperse musea en van externe partners zoals CO7 (‘Westhoek verbeeldt’), Kind & Gezin, het Algemeen Rijksarchief Brussel, Huis van Alijn, Huis van de Mens Ieper, Saint George’s Memorial Church en de Stedelijke Oudheidkundige Commissie Wervik-Geluwe. De expo belicht ook enkele voormalige moederhuizen uit de regio en kon hiervoor rekenen op de medewerking van Stadsarchief Poperinge, Heemkundige Kring Moorslede en de Zonnebeekse Heemvrienden. Een oproep naar het brede publiek om foto’s, anekdotes en materiaal binnen te brengen werd door 48 inwoners uit Ieper en omstreken beantwoord.

Op 5 september 2020 organiseerde het Stadsarchief een **verhalencollectiedag** om anekdotes vast te leggen over het thema. Een twintigtal moeders, vaders en voormalige dokters en vroedvrouwen deelden hun verhaal.

De tentoonstelling zou in eerste instantie lopen van 27 november tot 19 december 2020 in cultuurcentrum Het Perron. Nadien zou de expo verhuizen naar de Goliathzaal van het Yper Museum van 1 tot 28 februari 2021. Door de verstrengde coronamaatregelen kon de tentoonstelling niet doorgaan en is de opening uitgesteld naar 14 november – 18 december 2021 in cultuurcentrum Het Perron. Daarna zal een deel van de expo rondreizen naar het Jan Ypermanziekenhuis (waar de huidige materniteit is gevestigd) en Woonzorgcentrum Huize Wieltjesgracht (dat op de grondvesten van het voormalige moederhuis is gebouwd). Bij de tentoonstelling hoort een catalogus van 174 pagina’s.

‘Duizend bommen en granaten’

Het West-Vlaamse Archievenplatform vierde in 2020 haar twintigste verjaardag met een rondreizende tentoonstelling over oorlogsschade en de wederopbouw na de Eerste en Tweede Wereldoorlog. De tentoonstelling is een samenwerking van 26 West-Vlaamse archiefdiensten en 3 heemkringen, waaronder ook het Stadsarchief van Ieper. De focus ligt op de materiële schade aan gebouwen, zoals woonhuizen, fabrieken, scholen, kerken en overheidsgebouwen. Bij de tentoonstelling hoort een catalogus van 96 pagina’s met bijdrages door Rik Opsommer. De tentoonstelling opende op 16 oktober 2020 in de Alfa & Omega zaal van Bibliotheek Ieper.

	Door de verstrengde coronamaatregelen moest de expo vroegtijdig de deuren sluiten. Er werd een digitaal alternatief aangeboden door de leperse archiefstukken uit te lichten op de website van het Stadsarchief.
Erfgoedhalte over Reginald Blomfield	In mei 2020 werd het (naamloze) vestingpad tussen de Menenpoort en het voormalige openluchtwembad herdoopt tot Blomfieldpad. De straatnamencommissie vond bij de naamgeving inspiratie bij Reginald Blomfield, de Britse architect van de Menenpoort. Op 26 juni 2020 werd een erfgoedhalte over Reginald Blomfield ingehuldigd. De erfgoedhalte is een samenwerking met CO7, In Flanders Fields Museum, Commonwealth War Graves Commission en de technische en de grafische dienst van Stad Ieper.
Yper Museum	Het Stadsarchief toont permanent een tiental topstukken in het Yper Museum. Voor de tijdelijke tentoonstelling 'herSTELLINGEN, terugkeer van het sociocultureel leven in Ieper' (30 mei 2020 - 17 januari 2021) werden acht stukken ontleend.
In Flanders Fields Museum	Voor de tijdelijke tentoonstelling 'Feniks, de wederopbouw na WO1' (30 mei 2020 - 28 februari 2021) ontleende het Stadsarchief acht archiefstukken aan het In Flanders Fields Museum.
CREATIEVE COMMUNICATIE	
Er wordt op een participatieve en interactieve manier gecommuniceerd met de gebruikers waarbij het stadsarchief de interesse van het publiek voor de geschiedenis van de streek aanwakkert.	

<p>Het gebruik van Facebook voor de digitale communicatie wordt verder gezet en ingepast binnen de klassieke communicatiekanalen (promotie evenementen, oproep naar beeldmateriaal, registratie niet geïdentificeerde foto's, link met de actualiteit, enz.). Stadsarchief streeft naar een stijgend aantal volgers.</p>	<table border="1"> <tr><td>1/01/2014</td><td>926</td></tr> <tr><td>1/01/2015</td><td>1.396</td></tr> <tr><td>1/01/2016</td><td>1.687</td></tr> <tr><td>1/01/2017</td><td>2.029</td></tr> <tr><td>1/01/2018</td><td>2.327</td></tr> <tr><td>1/01/2019</td><td>2.637</td></tr> <tr><td>1/01/2020</td><td>2.999</td></tr> <tr><td>1/01/2021</td><td>3.639</td></tr> <tr><td></td><td>+ 640</td></tr> </table>	1/01/2014	926	1/01/2015	1.396	1/01/2016	1.687	1/01/2017	2.029	1/01/2018	2.327	1/01/2019	2.637	1/01/2020	2.999	1/01/2021	3.639		+ 640
1/01/2014	926																		
1/01/2015	1.396																		
1/01/2016	1.687																		
1/01/2017	2.029																		
1/01/2018	2.327																		
1/01/2019	2.637																		
1/01/2020	2.999																		
1/01/2021	3.639																		
	+ 640																		
<p>Met een Instagram account wil het Stadsarchief de verscheidenheid van de archiefcollectie in beeld brengen, een blik achter de schermen geven en tentoonstellingen en lezingen promoten. Het Stadsarchief streeft met dit medium een jongere doelgroep na en mikt op interactie met het publiek en een stijgend aantal volgers.</p>	<table border="1"> <tr><td>20/04/2020 – 01/01/2021</td><td>515</td></tr> <tr><td></td><td>+ 515</td></tr> </table> <p>In april 2020 is het Stadsarchief gestart met een Instagram account. Na acht maanden telde de Instagrampagina 515 volgers. In totaal werden 41 Instagram-posts en 99 stories online geplaatst. Via de chatfunctie van Instagram ontving het Stadsarchief elf berichten.</p>	20/04/2020 – 01/01/2021	515		+ 515														
20/04/2020 – 01/01/2021	515																		
	+ 515																		
<p>Overige</p>	<p>Alle activiteiten worden opgenomen in de brochure 'Uit in Ieper' als bijlage van het stadsmagazine 'Iedereen Ieper' (oplage 18.600 exemplaren). Tentoonstellingen en lezingen worden ook via de website 'Uit in Vlaanderen' aangekondigd en in digitale nieuwsbrieven zoals deze van CO7 en de Archiefbrief van Provincie West-Vlaanderen opgenomen.</p>																		

VERSPREIDING HISTORISCH ONDERZOEK

Stadsarchief leper organiseert lezingen en congressen met nieuwe historische inzichten over de geschiedenis van de stad en de streek. Ook de aankopen van archivalia, oude drukken en wetenschappelijke boeken zijn hierop afgestemd. Indien de mogelijkheid zich voordoet komen ook bredere historische thema's aan bod.

Organisatie lezingen.

Op 23 maart 2020 werd in samenwerking met CO7 de lezing 'Speuren naar de geschiedenis van je huis' gepland. In deze workshop leert lesgever Kristof Papin hoe je zelf de historiek van een woning kan achterhalen. Hij geeft uitleg bij de verschillende archiefbronnen en vertelt hoe je informatie kan opzoeken. De bijhorende syllabus kan nadien als een handleiding gebruikt worden.

Door de coronamaatregelen werd de lezing een eerste maal uitgesteld naar 23 oktober 2020. De lezing kon toen niet doorgaan en werd verschoven naar 2021.

In samenwerking met het Memorial Museum Passchendaele 1917 presenteerde Lies Eeckhout op 20 februari 2020 in Zonnebeke haar masterproef rechten: 'De rechtbank voor oorlogsschade te leper in 1921 - De rechtbank in actie in Groot-Zonnebeke, Moorslede en Wervik-Geluwe.' (circa 35 deelnemers).

Internationale Archiefvendag

Van 8 tot 14 juni 2020 werd de Internationale Archiefweek gevierd met een online tentoonstelling. Het Stadsarchief sloeg hiervoor de handen in elkaar met tien andere Europese archieven. Alle deelnemende archieven kozen één willekeurig archiefstuk uit het jaar 1820 om de grote verscheidenheid aan Europese archivalia in de kijker te zetten. De archiefstukken werden op de website van het Stadsarchief digitaal tentoongesteld. Ook liep er een wedstrijd op Facebook en Instagram. De archivalia werden gebundeld in een uitgebreide Engelstalige brochure met een bijdrage en eindredactie door Rik Opsommer.

participeren

het actief betrekken van de maatschappij, in het bijzonder van erfgoedgemeenschappen, bij cultureel-erfgoedwerking

NETWERKING EN SAMENWERKING

Stadsarchief Ieper neemt zijn verantwoordelijkheid op voor de brede erfgoedgemeenschap van de stad en de streek waarin het zich bevindt. Het stimuleert participatie en interactie vanuit deze gemeenschap.

SAMENWERKING MET ACTOREN IN DE MARGE VAN ERFGOED

Stadsarchief Ieper neemt een actieve op bij de culturele archiefwerking in de Westhoek en West-Vlaanderen.

Een overlegplatform tussen erfgoedverenigingen, archieven, musea en andere erfgoedactoren pleegt regelmatig overleg onder leiding van CO7.

Er werd regelmatig met de verantwoordelijken van CO7 overlegd. Fysieke bijeenkomsten waren in 2020 omwille van de coronapandemie beperkt. Er was één bijeenkomst van het regionaal overleg erfgoedverenigingen, op 14 januari 2020 in de Sint-Maartenskathedraal met 25 aanwezigen.

Stadsarchief Ieper was betrokken bij de opmaak van het aanvraagdossier van Erfgoedcel CO7 voor een regionale dienstverlenende rol in het kader van het Cultureel-Erfgoeddecreet voor de beleidsperiode 2021-2026. De daarin geformuleerde speerpunten zijn: Samenwerking en netwerking; 'Westhoek verbeeldt'; Regionale depotwerking: 'in situ' en in het Erfgoeddepot DEPOTYZE; Erfgoed als krachtige leeromgeving; Initiatieven met, door en voor kansengroepen.

West-Vlaams Archievenplatform. Een jaarlijks overlegplatform tussen alle West-Vlaamse publieke en private archieven.

De jaarlijkse archievendag (voorzien op 16 maart 2020 in Torhout) werd afgelast. Stadsarchief Ieper was betrokken bij de verspreiding van de WAP-archievententoonstelling 2020/2021: Wederopbouw.

VRIJWILLIGERSWERKING

De vrijwilligers worden ingezet ter ondersteuning van verschillende functies van het archief, van registratie tot behoud en beheer. De coördinatie van 'leper verbeeldt' gebeurt vanuit Stadsarchief Ieper. Deze elementen zorgen voor een wijd vertakt netwerk binnen de regionale gemeenschap.

De inzet van de vrijwilligers bij de dagelijkse werking van het stadarchief is van onschatbare waarde. De vrijwilligers worden ingezet voor uiteenlopende taken: digitaliseren, inventariseren en conserveren. Qua projectmatige inzet is het vermelden waard:

- de voorbereiding van tentoonstellingen.
- inventarisatie collectie historische bouwplannen.
- inventarisatie van rouwbrieven en bidprentjes.
- intikken van poorterslijsten

Er zijn 18 vaste vrijwilligers: Maurits Cherchye, Johan Beun, Gilbert Cailliau, Agnes Clarys, Jackie Liefhooghe, Wilfried Parmentier, Michel Vanelslander, Marie-Claire Duch, Christine Simoens, Ken Deckers, Liesbeth Debruyne, Lisa Schietgat, Christine Boksoen, Stephane Debonne, Marnick Vanuxem, Pieter Lust, Lieven Cardoen, August Kempinck.
Er zijn zes vaste vrijwilligers voor archieven beheerd door derden: Luc Pyncket, Jean-Pierre Ingels en Mark Delreux (Sint-Martinusscouts), Jozef Coulembier (Ypriana) (*overleden op 16/01/2020*), Gudrun Van Landeghem en Jean-Pierre Bouckaert (Toneelkring Richten).
Door de coronamaatregelen konden geen nieuwe vrijwilligers opstarten.

Er worden bedankingsmomenten georganiseerd voor de vrijwilligers.

Door de coronamaatregelen konden geen bedankingsmomenten georganiseerd worden voor vrijwilligers.

Coördinatie 'leper verbeeldt' .

Op 31 december 2020 stonden 13.105 foto's online voor 'leper verbeeldt' (+598), 306 foto's voor de Ieperse scholen en 851 foto's van het VTI. 707 foto's zijn ingevoerd/beschreven, maar staan nog niet online.
De algemene jaarlijkse bedankingsdag voor 'Westhoek verbeeldt' werd georganiseerd door CO7 i.s.m. de lokale trekkers op 10 maart 2020.
In 2020 konden geen toonmomenten, bedankingsmomenten en jaarlijkse vrijwilligersvergadering georganiseerd worden vanwege de coronamaatregelen.
De wekelijkse permanentie op vrijdagvoormiddag in het stadsarchief door Stefaan Beun en Carine Boussemaere werd onderbroken door de tijdelijke sluiting van de leeszaal vanwege de coronamaatregelen.

Jobstudenten.

2 jobstudenten werden ingezet voor het scannen van bouwdoSSIERS.
1 jobstudent stond in voor ondersteuning bij de dagelijkse werking van het archief, inventariseren van een deel van VER19 (Sint-Vincentiuscollege) en het voorbereiden van de transfer van museale stukken naar het erfgoeddepot.

ARCHIEFCOMMISSIE

Archiefcommissie.

De archiefcommissie vergaderde één keer, op 27 februari 2020. Ze besprak het jaarverslag 2019 en bereidde mee de werking voor het jaar 2020 voor. De najaarsvergadering, voorzien op 29 oktober 2020, werd afgelast omwille van de beperkingen door de coronapandemie. De leden werden per e-mail op de hoogte gehouden van de stand van zaken van de werking.